

Jord- og plantebasert slam-mineralisering i Risør

15. februar 2002

Innspill til oppstart og drift

Viktig informasjon om slambelegg

- Om basseng
 - Antall basseng: 8 ☺
 - Areal pr. basseng: ca. 350 m² ☺
 - Total areal: ca. 2 700 m² ☺
 - Fribord (slamhøyde): ca. 200 cm ☺
- Om takrør
 - Plantetetthet: ca. 4 planter pr. m² (normalt)
 - Plantealder: plantet ut mai 2000 ⇒ 21 måneder ☺
- Om filtermasse:
 - Tofiltersystem (litteratur)
- Om dreneringssystem
 - Lufteør i nederste filterlag i hvert basseng
 - Drenering fra hvert basseng til sentralt dreneringsrør ut fra anlegg

Viktig informasjon om slam

■ Slammengde

- Tonn TS pr. år: **ca.110 tonn TS**
- TS i slam; **0,6%** (kan være lavere)
- Volum: ca. **18 250 m³**

■ Slamalder

- Aerob: ukjent
- Total: **8 – 16** døgn

■ Status ved tildeling

- Aerob / Anaerob: Aerob fra siste basseng eller luftet slamlager

Om belastninger (fra litteratur)

■ Stoffbelastning

- 50 kg TS/m²/år
- Danske anlegg 17 – 87 kg TS/m²/år (snitt 58 TS/m²/år)
 - Lavere temperaturer i Norge ⇒ maks 50 kg TS/m²/år
 - Begrensning av tilvekst ⇒ min 30 kg TS/m²/år

■ Volumbelastning

- 5 – 10 m³/m²/år (avhengig av TS)

■ Reell belastning Risør

- Se regneeksempel

Slambelastning / akkumulering; et regneeksempel

		Slambelastning 40,6 kg TS/m ² /år	Slamhøyde etter 10 år 75,1 cm
Personer	6000 personer		
Slamproduksjon pr. person pr. døgn	50 g TS/pe/døgn		
Totalt areal	2700 m ²		
Mineralsieringsrate	25 % over 10 år		
Tørrstoff i mineralisert slam	45 % ved uttak		
Volumvekt i mineralisert slam	0,9 tonn/m ³		

Vurdering av dimensjoneringsparametere

- Likning I: Arealbehov

- Nødvendig areal = $0,0165 * \text{kg TS/år} + 150$

m ²	kg TS/år
500	21212
1000	51515
1500	81818
2000	112121
2500	142424
3000	172727
3500	203030
4000	233333
4500	263636

Vurdering av dimensjoneringsparametere

- Likning II: Hydraulisk overflatebelasting

- Hydraulisk overflatebelastning = $0,04 * e^{-120 * \%TS}$

%TS	l/min/m ²	m ³ /m ² /år
0,25 %	0,030	15,6
0,50 %	0,022	11,5
1 %	0,012	6,3
1,50 %	0,007	3,5
2 %	0,004	1,9
2,50 %	0,002	1,0
3 %	0,001	0,6

Intermittent drift

■ SLAMTILDELING

- Oppstart:
 - 50 m³/døgn i 2 døgn / Hvile i 2 uker
 - Repeteres
 - Fokuser slamspredning i basseng / hydraulisk kapasitet
- Normal drift:
 - 50 m³/døgn i 5 døgn / Hvile i 5 uker
 - Fokuser planter / lukt / hydraulisk kapasitet
 - Volumbelastning: ca.6,5 m³/m² ☺ (OK, tynt slam;- max i.h.t. formel:10,4 m³/m²)

A=350m ²			

Intermittent drift

- Aktiv fase: slamtilførsel
 - Typisk: belastning hver dag / hver 2. dag over én uke
 - Typisk 30 – 40 m³ / døgn (minus lørdag og søndag)
 - TS 0,5 – 2%
- Hvilefase
 - Typisk 4 – 6 uker
- Viktig med en tilstrekkelig hvilefase
 - ”Minimum 5 uker”
 - Erfaring over tid gir grunnlag for å trimme drift (Risør har mange basseng ⇒ stor frihetsgrad.
 - Avhengig slamkvalitet
 - TS, slamalder (Risør har tynt slam. Risør kan oppnå høy slamalder?)
 - Avhenger av plantekvalitet (Risør har kraftige takrør)
 - Avhenger av hydrauliske egenskaper i filter

Typiske spørsmål knyttet til drift

- Hva med lukt
 - Stabilisert slam \Rightarrow Høy (aerob) slamalder
 - Tildeling i aerob fase
 - ”Romslig dimensjonering” \Rightarrow mange basseng
 - Mange referanser med gode erfaringer

- Frostperioder
 - Utfrysing er en metode for kondisjonering av slam
 - Utfrysing er aktuelt kun ved svært lave temperaturer
 - Mulig utfrysing som dimensjonerende faktor; -
 - Fribord gir mulighet for håndtering av 1 slamtildeling med utfrysing
 - Renseanlegg gir mulighet for å høyne tørrstoff i slam (0,5% \Rightarrow 1,5 %)
 - Renseanlegg gir mulighet for å ”holde igjen slam” \Rightarrow buffertank (Risør har et luftet buffervolum på 127 m³)
 - Alternativ håndtering
 - Renseanlegg har avsatt areal til alternativ avvanning

Typiske spørsmål knyttet til drift

- Bio-P slam og fosformobilisering
 - Belastning av renseanlegg og effekt på fosforrensing
- Tungmetaller
 - Slamkvalitet
 - Akkumulering
- Hygiene
 - Erfaring tilsier at sivanlegg er en effektiv barriere
- Avvanning og mineralisering
 - 40 – 60% TS / 25 – 30% mineralisering målt som redusert glødetap
- Avslutning og regenerering
 - Avsett 3-6 måneder / spar andel rotsone
 - Tilrettelegging for avslutning på vårpart.
 - Tilrettelegging for drift i færre basseng